

T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE
Esas No : 2008/11346



Davacı ve Yürütmenin Durdurulmasını İsteyen : Türkiye Serbest Muhasebeci Mali
Müşavirler ve Yeminli Mali
Müşavirler Odaları Birliği
Gençlik Caddesi, No:107
Anıttepe - ANKARA

Vekili : Av. İbrahim Okcu - Aynı Adreste

Davalılar : 1) Başbakanlık - ANKARA
2) Başbakanlık Vakıflar Genel Müdürlüğü - ANKARA

Vekilleri : Av. Nilgün Ata, Av. D. Hatice Ersoy - Aynı Adreste

İstemin Özeti : 27.9.2008 tarih ve 27010 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Vakıflar Yönetmeliği'nin 43. maddesinin 2. fıkrasının; 44. maddesinin ve 48. maddesinin iptali ve yürütmenin durdurulması istenilmektedir.

Danıştay Tetkik Hakimi : Özden Atabek

Düşüncesi : Yürütmenin durdurulması isteminin; 5737 sayılı Yasanın 33. maddesinin iptali istemiyle Anayasa Mahkemesine başvurularak, Anayasa Mahkemesince 5737 sayılı Yasanın 33. maddesi hakkında karar verilmesinden sonra veya Anayasa Mahkemesince beş ay içinde karar verilmemesi halinde bu süre sonunda dosyadaki bilgi ve belgeler esas alınarak incelenmesi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı : Ergün Özcan

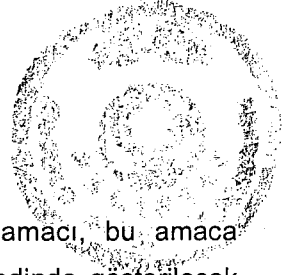
Düşüncesi : Yürütmenin durdurulmasına karar verilebilmesi için, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 27 nci maddesinde öngörülen koşulların gerçekleşmediği anlaşıldığından, istemin reddi gerekeceği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onuncu Dairesince, davalı idarelerin savunmalarının alınmasından sonra incelenmesine karar verilen yürütmenin durdurulması istemi, davalı idarelerin savunmalarının geldiği anlaşılınca yeniden incelendi, gereği görüldü:

Dava, 27.9.2008 tarih ve 27010 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Vakıflar Yönetmeliği'nin 43. maddesinin 2. fıkrasının; 44. maddesinin ve 48. maddesinin iptali ve yürütmenin durdurulması istemiyle açılmıştır.

Hukukumuzda gerçek veya tüzel kişilerin, yeterli mal ve hakları, belirli ve sürekli bir amaca özgülemeleriyle oluşan ve tüzel kişiliğe sahip mal toplulukları olarak tanımlanan "vakıf"ların kuruluşu, tescil ve ilanı, mal ve haklarıyla ilgili hususlarla, vakıf senedi, vakfın örgütü, vakıfların denetimi ve vakıflarla ilgili diğer konular 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 101-117 maddeleri arasında düzenlenmiştir.



Türk Medeni Kanunu'nun 106. maddesine göre; vakfın adı, amacı, bu amaca özgülünen mal ve hakları, vakfın örgütlenme ve yönetim şekli, vakıf senedinde gösterilecek hususlar arasında sayılmış; 109. maddesinde, vakfın bir yönetim organının bulunmasının zorunlu olduğu düzenlendikten sonra, vakfedenin, gerekli gördüğü başka organları da vakıf senedinde gösterebileceği; 111. maddesinde de, vakıfların, vakıf senedindeki hükümleri yerine getirip getirmediklerinin, vakıf mallarını amaca uygun biçimde yönetip yönetmediklerinin ve vakıf gelirlerini amaca uygun olarak harcıyıp harcamadıklarının Vakıflar Genel Müdürlüğüne ve üst kuruluşlarınca denetleneceği; vakıfların üst kuruluşlarınca denetiminin özel yasa kurallarına bağlı olduğu hükmüne yer verilmiştir.

27.2.2008 tarih ve 26800 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan ve Vakıf Hukuku alanında özel yasa niteliğinde bulunan 5737 sayılı Vakıflar Kanunu; vakıfların yönetimi, faaliyetleri ve denetimi, yurt içi ve yurt dışındaki taşınır ve taşınmaz vakıf kültür varlıklarının tescili, korunması, onarımı ve yaşatılması, vakıf varlıklarının ekonomik şekilde işletilmesi ve değerlendirilmesinin sağlanmasına ilişkin usûl ve esasların belirlenmesi; Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün kuruluşu ile Genel Müdürlüğün teşkilât, görev, yetki ve sorumluluklarının düzenlenmesi amacını taşımaktadır.

Anılan Yasaya dayanılarak çıkarılan, bazı maddeleri bakılan davaya konu olan, 27.9.2008 tarih ve 27010 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Vakıflar Yönetmeliği" yeni vakıfların kuruluşu, vakıfların yönetimi, faaliyetleri, denetimlerine ilişkin usûl ve esaslar ile Vakıflar Meclisi, Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı, Vakıf Uzmanlığı ve Uzman Yardımcılığı ile ilgili görev, yetki ve sorumlulukları düzenlemek olup, dava konusu edilen maddeleri aşağıda incelenmiştir.

5737 sayılı Vakıflar Yasasınının 33. maddesi, özel hukuk tüzel kişiliğinin doğal sonucu olarak vakıflarda iç denetimin öncelikle vakıf organlarınca sağlanacağını kurala bağlamış; ancak, vakıf organlarına, istekleri halinde iç denetimi bağımsız denetim kuruluşlarına yaptırma olanağı tanımıştır.

Vakıfların, amaçlarına-mevzuatına uygun faaliyette bulunmalarını sağlamakla görevli denetim makamı olan Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün, Yasada vakıflar için öngörülen iç denetimin usul ve esaslarını düzenlemekle yetkili olduğunda duraksama bulunmamaktadır. Elbette davalı Genel Müdürlüğün denetim makamı sıfatıyla yapacağı düzenleme Yasada öngörülen konularla sınırlı olup; Yasada yer almayan konularda düzenleme yapılamayacağı açıktır.

Vakıflarda iç denetimi düzenleyen anılan Yasa hükmünde, "bağımsız denetim kuruluşları" ifadesiyle, hangi kuruluşların kastedildiği açıklanmamıştır. Fakat 5737 sayılı Yasada bağımsız denetim kuruluşu ifadesine yer verilmesi karşısında, iç denetimin usul ve esaslarını düzenlemekle yetkili davalı Genel Müdürlüğün, ilgili mevzuat çerçevesinde vakıfların iç denetimini yapacak kuruluşları, bu kuruluşlarda aranılacak nitelikleri belirleyebileceği

T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE
Esas No : 2008/11346



sonucuna ulaşılmaktadır.

Mevzuatımızda; 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu, 4389 sayılı Bankalar Kanunu, 7397 sayılı Sigorta Murakabe Kanunu, 4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu Kanunu, ... vb. yasalarda "bağımsız denetim kuruluşları"na ilişkin düzenleme yapılarak, bu kuruluşlar düzenlenmiştir.

Ayrıca, 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanununun 1. maddesinde; bu Yasanın amacının, işletmelerde faaliyetlerin ve işlemlerin sağlıklı ve güvenilir bir şekilde işleyişini sağlamak, faaliyet sonuçlarını ilgili mevzuat çerçevesinde denetlemeye, değerlendirmeye tabi tutarak gerçek durumu ilgililerin ve resmi mercilerin istifadesine tarafsız bir şekilde sunmak ve yüksek mesleki standartları gerçekleştirmek üzere, "Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik" ve "Yeminli Mali Müşavirlik" meslekleri ve hizmetleri ile Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliğinin kurulmasına, teşkilat, faaliyet ve denetimlerine, organlarının seçimlerine dair esasları düzenlemek olduğu belirtilmiştir.

3568 sayılı Yasa bir bütün olarak değerlendirildiğinde, bu Yasa kapsamında anılan unvanlara sahip kişilerin de bağımsız denetim yapabilme nitelik ve yeterliğine sahip olduğu görülmektedir.

Bu durumda, davalı Genel Müdürlüğün, açıklanan mevzuat çerçevesinde vakıf iç denetiminin ağırlıklı biçimde mali konulara ilişkin olduğunu göz önünde tutarak, vakıf iç denetimini yapabilecekleri belirlemesi gerekmektedir.

Ancak, davalı Genel Müdürlüğün, Yasada öngörülmemesine karşın, bir meslek grubunu, vakıf mevzuatıyla ilgili bir konuda da olsa, yönetmelikle yapacağı bir düzenlemeyle sertifika eğitimine tabi tutmasına ve Yasa'da öngörülmemesine karşın, davalı Genel Müdürlükte çalışanlara iç denetim yetkisi tanınmasına hukuken olanak bulunmamaktadır.

Oysa, dava konusu Yönetmeliğin 43. maddesinin 2. fıkrası, 44. maddesi ve 48. maddesi, Yasada öngörülmemesine rağmen vakıfların bağımsız denetim kuruluşlarınca iç denetime tabi tutulmasını zorunlu hale getirmekte; Yasada öngörülmeyen bir sertifika programıyla da denetim hizmeti alanında yeni bir meslek grubu ortaya çıkarmaktadır.

Yönetmeliğin "İç denetim yapabilecekler" başlıklı 43. maddesinin 1 fıkrasında; vakıf senetlerinde denetim organına yer veren vakıflarda iç denetimin, bizzat bu organları eliyle yapılabileceği gibi, bağımsız denetim kuruluşlarına da yaptırılabilceği; 2. fıkrasında, vakfın yetkili organının ya da bağımsız denetim kuruluşunun, iç denetimi, ancak denetçi sertifikasına sahip kişiler marifetiyle yapacağı veya yaptırabileceği kuralına yer verilmiş; anılan Yönetmeliğin "Sertifika alabilme şartları" başlıklı 44. maddesinin 1. fıkrasında; denetçi sertifikası alabilmek için, 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanununa göre serbest muhasebeci mali müşavirlik veya yeminli mali müşavirlik

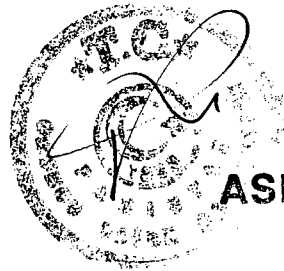
T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE
Esas No : 2008/11346

ruhsatına sahip olanlar ile Genel Müdürlükte avukatlık, müdürlük ve şube müdürlüğü görevlerinde en az 5 yıl çalışmış olanlar için, Genel Müdürlükçe yapılacak sertifika eğitimi sonunda düzenlenecek sınavda başarılı olma şartı getirilmiş; aynı maddenin 2. fıkrasında, Genel Müdürlükte; Müfettiş, İç Denetçi, Vakıf Uzmanı, Hukuk Müşaviri, Daire Başkanı ve Bölge Müdürü kadrolarında en az 5 yıl görev yapmış olanlar ile süreye bağlı olmaksızın Genel Müdür, Vakıflar Meclisi Üyesi, Genel Müdür Yardımcısı, Rehberlik ve Teftiş Başkanı, I. Hukuk Müşaviri kadrolarında görev yapmış olanlara, talepleri halinde sınav şartına bağlı olmaksızın denetçi sertifikası verilmesi yönünde düzenleme yapılmış, 48. maddesinde, denetçi sertifika eğitiminin içeriğinin, sınavının başvuru ve uygulama şekli ve esaslarının Genel Müdürlükçe belirlenerek resmi internet sitesinde duyurulacağı kurala bağlanmıştır.

Davalı Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün, iç denetim esaslarını düzenlerken, Yasada öngörülmemesine rağmen, vakıf iç denetimini yapacak olanlar arasında sertifikalı denetçilere yer veren Yönetmelik düzenlemesinde hukuka uyarlık bulunmamaktadır. Dolayısıyla, Yönetmeliğin 43. maddesinin 2. fıkrasının, 44. maddesinin ve 48. maddesinin yürütülmesinin durdurulması gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle, 27.9.2008 tarih ve 27010 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Vakıflar Yönetmeliği'nin 43. maddesinin 2. fıkrasının, 44. maddesinin, ve 48. maddesinin yürütülmesinin durdurulması isteminin kabulüyle, anılan düzenlemelerin yürütülmesinin durdurulmasına 10.6.2009 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Mehmet ÜNLÜÇAY	Ahmet BAŞPINAR	Nüket YOKLAMACIOĞLU	Emin Celalattin ÖZKAN	Kemal BİLECEN



ASLI GİBİDİR